

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІМПОРТНОГО ОПОДАТКУВАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

В процесі здійснення підприємницької діяльності громадяни часто виступають у ролі «податкового менеджера», шукаючи шляхи законної оптимізації витрат пов'язаних з оподаткуванням. Оптимізація оподаткування та уникнення оподаткування тотожні поняття, котрі виникають внаслідок виявлення платником податків своєрідних шляхів законного зменшення оподаткованої суми або ж отримання від держави податковий пільг, знижок. Податкова оптимізація проявляється у виборі платником податків найвигідніших правових форм здійснення діяльності з метою обчислення оптимальної суми податків в конкретних умовах господарювання згідно з діючим законодавством. Під правовими формами розуміються передбачені законодавством варіанти поведінки: вибір організаційно-правової форми здійснення діяльності, податкового режиму, облікової політики, виду і умов цивільно-правових договорів, використання пільг. Пошук оптимальних управлінських рішень, спрямованих на мінімізацію зобов'язань щодо обов'язкових платежів у межах закону, є характерним напрямом податкової політики суб'єкта господарювання в умовах ринкових відносин[1].

Багато відомих українських науковців присвятили свої праці питанням, що пов'язані з уникненням оподаткування та наслідкам даних процесів для бюджету. Дослідженням проблеми уникнення сплати податків і перекладення податків займаються українські вчені І. Мельник, О. Сторожук, І. Коновалова, В. Вишневський, А. Веткін, М. Білик, І. Золотко, І. Бабін та інші.

Фізичні та юридичні особи нерідко використовують схеми зменшення оподаткування, однією з найпопулярніших галузей для уникнення від оподаткування є ввезення транспортних засобів на територію України. Внаслідок таких дій держава втрачає мільйони гривень щорічно. Причиною таких втрат є високі податки при ввезенні авто на територію України. Зараз часто застосовуються схеми, за якими можна ввезти авто з меншими витратами, або і зовсім не сплачуючи податки на митниці. За даними 2016 року можна виділити 6 найпопулярніших схем уникнення оподаткування як фізичними так і юридичними особами:

1. Працювати під прикриттям органів соціальної опіки.
2. Тимчасове ввезення нерезидентом авто без зобов'язання про зворотнє вивезення за Стамбульською конвенцією.
3. Ввезення авто резидентом - співвласником фірми-нерезидента.
4. Ввезення кузова для переобладнання.
5. Зміна року випуску та об'єму двигуна, неіснуючі пошкодження та несправності, країна походження, модифікації, опції.
6. Ввезення легкових авто під виглядом вантажних.

Для вирішення даних проблем у 2016 році був прийнятий Закон України Про внесення змін до підрозділу 5 розділу ХХ "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо стимулювання розвитку ринку вживаних транспортних засобів. Нові акцизи дають можливість ввозити автомобілі з-за кордону значно дешевше. Якщо на авто з великим об'ємом двигуна менші акцизи не надто вплинуть, то на двигуни від 1,5 до 3 літрів вартість стала суттєвою нижчою. Для прикладу, за новими акцизами для розмитнення автомобіля з двигуном 1 л треба буде сплатити 63 євро замість 1761 євро. За розмитнення автомобіля з двигуном 2 л — 534 євро замість 4882 євро. А для найбільш популярних автомобілів з двигуном 1,5 л — замість 3 тисяч євро сплатити треба буде 90 євро. Також при написанні даного закону влада захистила державу від можливих спекуляцій на даному законі, прописавши, що купити дешевше вживану іномарку можна буде тільки для власного користування, а не на продаж. Тобто, одна машина – один раз на рік. Щоб продати таке авто упродовж року – потрібно буде розмитнювати його за акцизними ставками, які діяли до підписання закону. Однак, за зниженими акцизами не можна купити старі авто, випущені до 1 січня 2010 року. Нові акцизи не поширюються на іномарки, які не відповідають екологічному стандарту Євро 5 (котрий ввійшов в дію в 2016 в Україні). Також зменшені акцизні ставки на автомобілі не розповсюджуються на автомобілі, завезені з Росії чи окупованих територій України[2].

За даними 2016 року імпорт автомобілів збільшився на 74% в порівнянні з попереднім. Основну масу в цьому імпорті склали легкові автомобілі, яких було ввезено в кількості 87 776 од., на суму в доларовому еквіваленті - 1 млрд. 442 млн. У частині нових легкових автомобілів імпорт зріс на 72% до 65,5 тис. шт. Ці автомобілі імпортерам обійшлися в 1 млрд 266 млн доларів[3].

Уникнення оподаткування присутнє у багатьох країнах і основним завданням держави є виявлення механізмів уникнення, удосконалення законодавства для зменшення або ж ліквідації своєрідних «податкових ям», оптимізація законів та нормативно-правових актів, котрі б дали можливість населенню та юридичним особам чітко трактувати закони без виявлення в них подвійного змісту. Як ми бачимо, в сфері ввезення транспортних засобів Україна вже зробила перші кроки до зниження оподаткування, а цим самим надала можливість ввозити нові та якісні транспортні засоби за нижчими ставками податків, проте визначальним для подальшої ситуації з імпортом оподаткуванням транспортних засобів повинно стати впровадження нижчих податків на ввезення автомобілів із-за кордону не лише за стандартами Євро – 5, але і на інші авто, це дало б можливість населенню пересуватися на якісному транспорті.

Література:

1. Словник фінансово-правових термінів / за заг. ред. д. ю.н., проф. Л. К. Воронової. – 2-е вид., переробл. і доповн. – К.: Алерта, 2011– 558 с.
2. Саварець А. Тінювий імпорт авто. Шість способів не платити митні платежі [Електронний ресурс] / Андрій Саварець // Українська правда. – 2016. –

Режим доступу до ресурсу: <http://www.epravda.com.ua/publications/2016/01/25/578044>.

3. Імпорт автомобілів 2016 рік [Електронний ресурс] // Сьогодні. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.segodnya.ua/economics/avto/import-avtomobiley-v-2016-godu-vyros-na-tret-i-zatraty-na-nego-na-74-838711.html>.

Віталій Труш

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Герчаківський С.Д.

РИЗИКИ МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

На сьогодні міжнародна спільнота розробила низку правил, які покликані забезпечити уніфікацію митних процедур, що здійснюються митними органами різних держав, та створити сприятливі умови для митного регулювання зовнішньої торгівлі. Усе це відбувається шляхом скорочення часу проведення митних контрольних заходів та усунення підстав для проведення суцільного догляду експортно-імпортних товарів. Варто зазначити, що обрання тих чи інших форм митного контролю та митного оформлення товару здійснюється за результатами використання системи управління ризиками, яка базується на методах аналізу ризиків. Окрім того, митні органи організують проведення митного контролю на підставі визначеної вірогідності наявності порушень митного законодавства суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності у конкретній партії товару.

Відмітимо, що митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності є одним із діючих засобів, що застосовуються з метою державної підтримки та стимулювання розвитку експортного потенціалу країни. Міжнародна торгівля є важливим аспектом для країн у взаємовідносинах між собою. Міжнародні відносини між державами постійно розвиваються, відповідно, змінюються міжнародно-правові основи митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Лібералізація міжнародної торгівлі призводить до структурних змін у внутрішній економіці. Розвиток міжнародних зв'язків, а саме міжнародної торгівлі, несе в собі певні ризики, які потрібно враховувати, по можливості нівелювати, а тому виникає потреба в методологічних дослідженнях та вивченні даної тематики. Виникає необхідність у комплексі заходів щодо регулювання зовнішньо-економічних зв'язків для сприяння зовнішньоторговому обігу та зменшення митних бар'єрів. Усе це потребує поглибленого аналізу, узагальнення, розуміння міжнародно-правових засад митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Під впливом норм міжнародних договорів, що стосуються питань митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, видозмінюються функції митних органів у сфері регулювання зовнішньоекономічної діяльності, організації митних органів та всієї митної справи. Інституціональна складова